

Ayın Filmleri

Dr. Emin Yeğinboy / Karşıyaka RK GDB

Genç bir kadının olgunluk sınavı / Dünyanın en kötü insanı
Yönetmen: Joachim Trier.

Otuncular : Renate Reinsve, Anders Danielsen Lie, Herbert Nordrum.

Herkesin kendini keşfetme, özgürleştirme, yaşamdaki yol haritasını çizme yolu farklıdır. Kimileri bağımsızca etrafa savrulur, dağılır kendince doğru yolu keşfetmeye çalışır. Kimileri söz dinler, yönlendirmelerle yolunu aydınlatmaya çalışır. Sonuçta hangisinin doğru yol olduğu bilmek zordur ve kişisel tercihtir. "Dünyanın En Kötü İnsanı" otuzlu yaşlarda, yaşamında istek ve arzuları arasında sıkışmış Julia karakteri üzerinden, özgürce kendini keşfetmeye çalışan genç bir kadını tanıtıyor. Cerrah olmak isterken fotoğraflığı seçen, sonunda bir kitapçıda sorunsuzca çalışan olmayı tercih eden genç bir kadın. Özel hayatındaki kararsız tercihler de kesintisiz devam eder. Kendisinden yaşça büyük Aksel (Anders Danielsen Lie) ile yaşadığı ilişkiden çıkıp, bir partide tanıştığı Eilin (Herbert Nordrum) ile yeni bir aşka yelken açar. İlişkilerinin beklenen mutlu sonlarından kaçan, arayışlarını düşe kalka sürdüren Julie'nin (Renate Reinsve) özgürleşmesi zaman alır.

Norveçli yönetmen Joachim Trier ve senarist Eskil Vogth genç bir kadının değişim sürecini 12 bölüme ayırdıkları hikayelerinde anlatıyorlar. Her epizot, Julie'nin yaşamındaki farklı bir deneyime bakıyor. Julie'nin arayışlarının çoğunlukla aşk ve erotizm odaklı olması, bir yandan eril bir bakış açısını temsil ediyor denilebilir. Diğer taraftan bakarsak, ikili ilişkilerin hem erkek hem kadın tarafın olgunlaşma ve özgürleşme süreçlerinin önemli rol oynadığını biliyoruz. Kafa karışıklığına ince ayarlar çekebilir.

Eril bakış açısının ön planda olması, film üzerine Trier ve Vogth'a yapılan eleştirilerin başında geldi. Julie'nin ilişkilerine zarar verirken kendisini kötü bir insan olarak hissetmesi ve bunu vicdani bir sorgulamaya dönüştürmesi sadece iyi niyet göstergesi midir? Hele bu durumun sık sık tekrarı neyin açıklamasıdır? Ağlasa da, sızlasa da, öfkelenirse de, zihnindeki anti konformist sesi dinleyerek yoluna devam etmesi öykü ilerledikçe kişiliği açısından daha önem kazanıyor.

Hikaye kısaca topluma hakim eril bakış açısından, "modernist safsataları geçin, değişen, hiçbir şey yok" diyor. Julie, onca ilişkiden sonra kendi iç sesine kulak veriyor, yoluna devam ediyor. Üreme, evlenme isteğindeki erkeklerden uzaklaşıp, yol haritasını kendince çiziyor. Bu durum akıllarda başka soruya yer açıyor: "Julie varlıklı bir aileye mensup olmasa, maddi olanaklarını kendi yaratmaya çalışsaydı, özgürlüğünün arayışına yaşamında bu kadar yer açabilir miydi? Bu sorunun yanıtını ancak Julie verebilir.

Cannes'da en iyi kadın oyuncu ödülünü alan Renate Reinsve, enerjisi ve yüzüne bire bir yansıyan duygularıyla çok samimi bir performans ortaya koyuyor. Filmde ikinci karakter olarak Aksel'e geniş yer veriyor senaryo. Anders Danielsen Lie'nin canlandırdığı yetişkinler için erotik animasyonlar çizen Aksel, TV tartışma programında bu konudaki feminist bakış açısına sert çıkışlar yapıyor. Senarist Vogth ve Trier, bu konuda feminist sınırlamaların abartılı olduğunu düşünüyor olmalı. Sıkmadan ve samimi anlatımıyla seyirciyi yakalayan bir film.

Çöl gezegeni dünya düzeninden çok farklı değil

Dune: Çöl Gezegeni

Yönetmen : Denis Villeneuve.

Oyuncular : Timothé Chalamet, Sarah Ferguson, Oscar Isaac, Jason Momoa.

"Dune: Çöl Gezegeni" ilki 1965 yılında yayınlanmış Frank Herbert imzalı 6 ciltlik bir seri. Temelde bir mesih yaratma efsanesi şeklinde şekillenen 10.191 yılında başlanan bir bilim kurgu romanı. İnsan hayal gücünün sınırlarını zorlayan uzay yerine, çölü mesken tutmuş güç savaşlarının olduğu bir öykü. İlk film uyarlanması David Lynch gibi

yaratıcılık sıkıntısı olmayan bir yönetmen imzasıyla 1984 yılı uyarlaması, şaşırtıcı bir şekilde başarısız ve yavan bulunmuştu. Sonrasında benzer destansı hikayeleri çok izledik : Star Wars, Yüzcükleri Efendisi, Game of Throne vs... Hepsinin temelinde yatan ana kurgu bir imparatorluk hakimiyeti altındaki çeşitli federasyonların aralarındaki savaşları, entrikaları güç ve hanedan mücadeleleri var. Yozaşma ise kaçınılmaz son oluyor.

Hikâye, bütün evrene hâkim olan İmparator Şadam, Atrides Hanedanı'nın lideri Dük Leto, Harkonnen Hanedanı'nın lideri Vladimir Harkonnen, ticaretin yöneticisi olan GUILD, sosyal ve dinî görevleri olan Bene Gesserit Grubu ve Arrakis gezegeninin yerlileri Fremenler ile bir arada örülen ilişki ağını ortaya koyarak başlar.

Dune kendisinden esinlenilmiş birçok epik bilimkurgunun temelini kuran bir eser. Soylu ailesi çöl gezegeni Arrakis'in kontrolüne sahip olan Paul Atrides'in hikayesi Star Wars kahramanı Luke Skywalker'dan çok farklı değil. O da soylu ailesi katledilmiş üstün yetenekleri yavaş yavaş ortaya çıkan ve eğitilen genç bir adam. Star Wars'taki birçok mono ekolojik gezegenlerin bu kez yer aldığı, İmparatora bağlılık yemini etmiş bir evren var. Rakip feodal aileler tarafından yönetilen bu federasyonlar arasındaki hükümlerlik savaşları eksik değil. Çok değerli bir kaynağın tek üreticisi olan çöl gezegeni Arrakis'in kontrolü ise soylu aileler arasında son derece önemlidir. Bu baharat kaynağını (büyük olasılıkla petrol göndermesi) elde etmek isteyen feodal rakiplerden Harkonnen ailesi tarafından, Paul ve ailesine tuzak kurulur. Bu tuzağın sonucunda Paul'un ailesi darmadağın olur, firari hale gelir. Paul, ailesinin Arrakis'in kontrolünü yeniden kazanması yanında gezegene adalet getirmek için bir isyan başlatır.

Benzerliklerin sürüsüne bereket, Jedi rahiplerinin sihirli güçlerinin yerini Bene Gesserit tarikatı almış. Bunlar "sesi" gücünü kullanıyorlar. Star Wars'taki Tattoine çölü yerine çöl gezegeni var. Ejderhalar yerine bu kez çöl solucanları iş başında.

Bu uzun girişten sonra filme dönecek olursak. Muhteşem mekanlar, göz alabilirdiğince uzanan çöl doğası içinde yaşanan kum fırtınaları, savaşlar tümüyle görselliği unutulmaz bir boyuta taşıyor. Kocaman taş blokların görkemle yükseldiği mekanlar içinde insan boyutları gittikçe küçülüyor. Destansı filmlerin eksik olmayan müzikal arka fonu, çölün monokrom renklerle görüntülenmesi filme rüyamsı bir atmosfer veriyor. Son yılların başarılı yönetmeni Denis Villeneuve oyunculuklar dahil tümüyle görkemli bir film ortaya çıkarmış. Paul'un sıklıkla gördüğü rüyalar, kabuslar ve kadrallara hakim pastel renkler filme saykodelik bir hava veriyor. Villeneuve, karanlık ve ezoterik bir sinematografiyi baştan sona bütünlüğü bozmadan sunuyor. Sanal alemde roman hayranlarını filmi daha şimdiden kıyaslamalara sokan, sahne sahne, romandaki anlatımla karşılaştıran yazışmalar, konuşmalar başladı. Romanı okumayan bir kişi olarak hikaye anlatımını tek düze bulduğumu, söylemek durumundayım. Evet sahnelerin görsel etkileyiciliğini ve teknik ayrıntılarını IMAX bir ekranda izlemek çok keyifli bir deneyim. IMAX teknolojisi filmin kalitesine çok büyük katkı yapıyor.

Oyunculuklar, takım halinde çok iyi. Tüm karakterlerde layıkıyla oturan bir kast var. Bazı oyunculara ayrı parantez açacak olursak Jessica'da İsveçli oyuncu Rebecca Ferguson, mesih adayı Paul'de Timothé Chalamet rol süresi uzun oyuncular olarak öne çıkıyorlar ve uyumları çok iyi. Tanınmaz bir makyaj içinde oynayan kötülük sembolü Baron Vladimir Harkonnen'de, yılların ustası Stellan Skarsgard dikkati çeken bir performans sunuyor.

Sanat ve dekor tasarımlarının mutlaka Oscar adaylığı alacağı bu filmin romanı okuyanları da daha fazla içine alacağına inanıyorum. Hikayenin gelecek bölümlerde daha farklı açılımlar gösereceği muhakkak. İlk bölümde henüz ayakları yerden kesmiyor.

